METSÄTALOUS

Nyt näyttää, että näillä hinnoilla mennään ja metsänomistajien on turha odotella hintapiikkiä lähiaikoina. **TOIMINNANJOHTAJA MIKA JOKINEN, ISOJOEN-KARIJOEN METSÄNHOITOYHDISTYS**

Metsähallituksen kartellivaateiden käsittely alkaa käräjillä lokakuussa

Metsähallituksen metsäyhtiöiltä vaatimien kartellikorvausten pääkäsittely alkaa lokakuussa. Helsingin käräjäoikeus päätti asiasta tiistaina.

Metsähallituksen Metsäliitolta, Stora Ensolta ja UPM:ltä vaatimien kartellikorvausten valmisteluistunto pidettiin Helsingin käräjäoikeudessa tiistaina.

Metsähallitus vaatii kolmelta metsäyhtiöltä yhteensä 159,4 miljoonaa euroa vahingonkorvausta kartellin vuoksi menetetyistä puukauppatuloista. Korkojen kanssa summa on huomattavasti suurempi.

Helsingin käräjäoikeus selvittää, paljonko Metsähallitus kärsi vahinkoa, jos kärsi.

”Se vahinkoprosentti kiinnostaa tässä oikeudenkäynnissä”, oikeuden puheenjohtaja **Seija Ovaskainen** linjasi tiistaina.

Markkinaoikeus katsoi vuonna 2009, että Metsäliitto, Stora Enso ja UPM muodostivat vuosina 1997–2004 lain vastaisen kartellin.

Markkinaoikeus ei kuitenkaan arvioinut, kuinka kartelli vaikutti puunhintoihin.

Metsähallituksen lisäksi vahingonkorvauskanteita Metsäliittoa, Stora Ensoa ja UPM:ää vastaan ovat nostaneet yksityiset metsänomistajat, kunnat ja kuntayhtymät.

Ensimmäisenä Helsingin käräjäoikeus ryhtyi käsittelemään yli vuosi sitten yksityisten metsänomistajien Suuri Savotta -ryhmän kanteita.

Käräjäoikeus hylkäsi viime vuoden maaliskuussa metsänomistajien kanteet vanhentuneina.

Helsingin hovioikeus katsoi marraskuussa, etteivät korvausvaatimukset ole vanhentuneita ja kumosi käräjäoikeuden aiemman tuomion.

> Se vahinkoprosentti kiinnostaa tässä oikeudenkäynnissä.
> **SEIJA OVASKAINEN**

Metsäyhtiöt hakivat hovioikeuden vanhentumisratkaisusta valituslupaa korkeimmalta oikeudelta (KKO) ja saivat sen vajaa pari viikkoa sitten.

Kanteiden vanheneminen on nyt KKO:n ratkaistavana.

KKO:n ratkaisua ei odoteta

Vahingonkorvauksia vaativa Metsähallitus sekä vastaajat Metsäliitto, Stora Enso ja UPM olivat tiistaina samaa mieltä siitä, että riidan käsittelyä voidaan jatkaa, vaikka KKO:n ratkaisua yksityismetsänomistajien kanteiden vanhenemisesta ei vielä ole saatu.

Oikeuden puheenjohtaja Ovaskainen totesi, että Metsähallituksen vaatimusten käsittely etenee nyt omaa aikatauluaan riippumatta yksityismetsänomistajien Suuren Savotan aikataulusta.

Metsähallitus ja metsäyhtiöt ovat kuitenkin eri mieltä siitä, mistä kanteiden vanhenemisen aika pitää laskea.

Metsähallitus katsoo, että vanhenemisajan lasku alkoi 2009, jolloin markkinaoikeus antoi kartellituomion. Tätä mieltä oli myös hovioikeus Suuri Savotta -ryhmän kohdalla.

Metsäyhtiöt ovat sitä mieltä, – kuten käräjäoikeus Suuri Savotta -tapauksessa – että vanheneminen alkoi jo toukokuussa 2004, jolloin Kilpailuvirasto kertoi kartelliepäilyistä julkisuuteen.

KKO:n ratkaisua vanhenemisesta voidaan odotella vuoden päästä kesällä, jos käsittelyaika vastaa keskimääräistä aikaa.

Nopeampaa käsittelyä voidaan tässä tapauksessa odottaa, koska KKO myönsi valitusluvan selvästi keskimääräistä lyhyemmän pohdinnan jälkeen.

Suuri joukko todistajia käräjille

Metsähallituksen vaatimien vahingonkorvausten pääkäsittely alkaa Helsingin käräjäoikeudessa vasta, kun asfalttikartellin vahingonkorvausten käsittely on päättynyt Helsingin hovioikeudessa 6. lokakuuta.

> Taloudellista analyysiä on tullut monta pahvilaatikollista.
> **SEIJA OVASKAINEN**

Metsähallitus ja metsäyhtiöt ovat kutsuneet oikeuden istuntoihin henkilötodisteluun puolueettomia asiantuntijoita muun muassa Luonnonvarakeskuksesta, konsulttiyhtiöistä ja tutkimuslaitoksista sekä puukaupoissa mukana olleita yhtiöiden ja Metsähallituksen edustajia.

Oikeuden puheenjohtaja Ovaskainen huomautti, että jo nyt puun hintakehitykseen liittyvää ”taloudellista analyysiä on tullut monta pahvilaatikollista”.

Oikeuden istuntoihin saapuu liuta metsäyhtiöiden puunhankinnasta vuosituhannen vaihteessa vastanneita henkilöitä, joista moni on jo eläkkeellä.

JUHA KAIHLANEN

KARTELLIKORVAUKSET

Metsähallitus vaatii eniten

Markkinaoikeus katsoi 2009, että Metsäliitto, Stora Enso ja UPM syyllistyivät vuosina 1997–2004 valtakunnalliseen kiellettyyn hintayhteistyöhön ja tietojen vaihtoon raakapuun hankinnassa.

Stora Ensolle markkinaoikeus tuomitsi 30 miljoonan euron ja Metsäliitolle 21 miljoonan euron sakon. UPM selvisi sakotta, koska oli paljastanut kartellin Kilpailuvirastolle toukokuussa 2004.

Markkinaoikeus ei arvioinut, kuinka paljon kartelli alensi puunhintaa.

Helsingin käräjäoikeudessa suurinta korvausta metsäyhtiöiltä hakee Metsähallitus, joka laskee kärsineensä kartellin vuoksi 159,4 miljoonan euron vahingon.

Reijo Lahtosen vetämässä Suuri Savotta -ryhmässä yksityismetsänomistajien kanteita on yhteensä noin 1 700.

Vahingonkorvauskanteita ovat jättäneet myös yli 30 kuntaa ja kuntayhtymää.

JARMO PALOKALLIO

Metsähallitus selvittää yrittäjien tyytyväisyyttä laajalla kyselyllä.

Metsähallitukselta kysely yrittäjille

Metsähallitus selvittää kyselyllä yrittäjien tyytyväisyyttä. Selvityksen alla on sekä yrittäjien tyytyväisyys että kehitystoiveet.

Sähköisesti toteutettavaan kyselyyn pääsevät vastaamaan Metsähallituksen sopimusyrittäjät sekä yrittäjät, jotka ovat tutustuneet Metsähallituksen sähköisiin tarjouspyyntöihin internetissä. Kyselyn kohteena ovat erityisesti puunkorjuun ja metsänhoidon yrittäjät.

Yrittäjien lisäksi näkemyksensä voivat esittää Metsähallituksen omat korjuu- ja metsänhoitoesimiehet sekä suunnittelijat.

”Haluamme varmistaa, että yrittäjä voi tehdä työnsä tehokkaasti ja turhia kustannuksia välttäen”, kertoo kehittämisasiantuntija **Kari Louhisalmi** Metsähallituksesta.

Kyselyä täydennetään elokuun aikana syventävillä haastatteluilla.

Syksyn mittaan on tarkoitus pitää myös yhteisiä työpajoja, joissa Metsähallitus yhdessä yrittäjien kanssa pohtii ratkaisuja esiin tulleisiin kehittämistarpeisiin. Lopulliset tulokset palveluiden tuotanto-olosuhteiden kehittämisestä saadaan vuoden lopussa.

JARMO PALOKALLIO

Metsä Group klikkaa puukaupan internettiin

Vielä muutama klikkaus tietokoneen hiirellä ja lopuksi varmistus verkkopankkitunnuksilla. Padasjokelainen metsänomistaja **Jussi Salomäki** teki torstaina Suomen ensimmäisen sähköisen puukaupan Metsä Groupin kanssa.

Salomäen mielestä palvelun hyöty on paperityön väheneminen. Tarjouksia ja sopimuksia ei tarvitse edestakaisin postitella, ja allekirjoituskin hoituu verkkopankkitunnusten avulla.

Metsä Groupin jäsenpalvelujohtaja **Juha Jumppanen** uskoo, että metsänomistajat ovat suuntautumassa yhä enemmän sähköiseen asiointiin. Yhtiön asiakastutkimuksen mukaan 5–10 vuoden kuluessa puolet heistä on valmis hyväksymään puukaupankin sähköisesti.

Metsä Group arvioi uuden palvelunsa kiinnostavan omatoimisten metsänomistajien lisäksi myös kaupungissa asuvia etämetsänomistajia sekä kuolinpesien ja yhtymien hoitajia.

Jos omistajia on useita, kaupan hyväksyntä onnistuu joko valtuutuksen saaneen yhden henkilön kautta tai ketjussa niin, että kauppa on totta, kun viimeisinkin allekirjoitus on sähköisesti tullut perille.

Metsänomistajat mukana kehitystyössä

Metsä Group aloitti sähköisen puukaupan suunnittelun kolmisen vuotta sitten, ja mukana kehitystyössä on ollut Jussi Salomäen ohella tusina muutakin metsänomistajaa.

Sivutoimiseksi metsätalousyrittäjäksi itseään luonnehtiva Salomäki sanoo sähköisen asioinnin vapauttavan aikaa itse metsätalouden kehittämiseen.

Kirjautuessaan metsäverkko.fi-palveluun hän saa eteensä koko metsätaloussuunnitelman, tiedot puustosta ja esitetyistä toimenpiteistä.

Samalla näkyvät tiedot hakkuiden etenemisestä sekä niiden jälkeisistä toimenpiteistä kustannusarvioineen.

Metsään jalkautuminen yhä tarpeen

Tiistaisessa puukaupassa Salomäki myi Metsä Groupille noin tuhat kuutiometriä puuta. Samalla hän osti harvennushakkuisiin ennakkoraivauksen sekä uudistushakkuisiin maanmuokkauksen ja taimien istutuksen.

Salomäen mielestä metsään jalkautuminen on sähköisestä palvelusta huolimatta yhä tarpeen.

Hän kertoo käyneensä tulevilla hakkuualueilla itse kaksi kertaa ja Metsä Groupin metsäasiantuntija kerran.

Jatkossa metsässä kulkee mukana myös Metsäverkon mobiilisovellus, jonka avulla metsänhoitotyöt voi tilata vaikka suoraan maastosta.

Metsä Group odottaa uuden nettipalvelun houkuttelevan helppoudellaan metsänomistajia tarjouspyyntöihin.

Metsä Groupilla on tätä nykyä yli 120 000 omistajajäsentä, joiden hallussa on lähes puolet yksityismetsistä eli noin 5,4 miljoonaa hehtaaria.

RIITTA RYYNÄNEN

SOILE KALLIO

Padasjokelainen Jussi Salomäki kävi tiistaina Helsingissä näyttämässä, miten kätevästi sähköinen puukauppa hoituu.

Sekametsät kasvavat parhaiten

Sekä kuusi että mänty kasvavat nopeammin metsiköissä, jossa on myös koivua.

Sekametsän paremmuus selvisi Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja Venäjän tiedeakatemian tutkimuksessa.

Tulosten mukaan usean puulajin metsissä puut kasvavat nopeammin kuin yhden puulajin metsissä.

Mäntyvaltaisen metsän puuntuotoskyky on suurin silloin, kun seassa kasvaa koivua. Koivua tulee kuitenkin olla selvästi vähemmän kuin mäntyä. Kuusikoissa koivun osuus saa olla aluksi jopa puolet puiden kokonaismäärästä.

”Sekametsissä puut pystyvät käyttämään ravinteita tehokkaammin kuin yhden puulajin metsiköissä, ja tämän vuoksi puiden kasvu on nopeampaa”, kertoo erikoistutkija **Raisa Mäkipää** Lukesta.

Lehtipuiden kasvattaminen havupuiden seassa helpottaa myös metsänhoitotöitä. Esimerkiksi täydennysistutusten tarve vähenee, jos lehtipuiden taimien annetaan kasvaa.

”Sekametsillä on myönteisiä vaikutuksia myös metsäluonnon monimuotoisuuteen, virkistyskäyttöarvoon ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen”, Mäkipää toteaa.

Tutkimus oli ensimmäinen laatuaan, jossa testattiin ravinteidenoton tehokkuutta eri puulajisuhteilla. Hanketta on rahoittanut Luken ja Venäjän tiedeakatemian lisäksi Suomen Akatemia.

JARMO PALOKALLIO

Puun hinnat 4.5.–31.5.2015

Lähde: Luonnonvarakeskus

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	56,8 ↑	56,6 ↑	42,2 ↓	16,7 ↑	18,8 ↑	17,0 ↑
Keski-Suomi	57,6 ⇆	56,2 ⇆	43,4 ↑	17,3 ⇆	18,5 ⇆	17,4 ↓
Savo-Karjala	56,5 ⇆	54,9 ↑	43,7 ⇆	17,5 ↑	17,2 ↑	17,7 ↑
Kymi-Savo	58,1 ⇆	56,8 ⇆	45,4 ⇆	17,4 ⇆	18,6 ↑	17,5 ⇆
Etelä-Pohjanmaa	56,9 ⇆	55,3 ↑	-	18,4 ⇆	18,4 ↑	18,0 ⇆
Kainuu-Pohjanmaa	54,8 ↑	54,5 ↑	-	18,4 ↑	17,3 ↓	17,3 ↑
Lappi	48,9 ↑	48,3 ↑	-	18,9 ↑	-	17,1
Koko maa	**56,9 ↑**	**56,2 ↑**	**43,8 ⇆**	**17,7 ↑**	**18,4 ↑**	**17,5 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	49,0 ↑	49,1 ↑	37,1 ↑	15,4 ↑	15,5 ↑	14,9 ↑
Keski-Suomi	48,1 ⇆	47,1 ↓	34,0 ↓	15,5 ⇆	15,3 ↓	14,9 ⇆
Savo-Karjala	46,8 ↓	45,8 ↓	36,3 ↑	14,7 ↓	14,5 ↓	14,6 ↑
Kymi-Savo	49,6 ↑	48,1 ↑	38,8 ↑	15,5 ↑	15,7 ↑	15,1 ↑
Etelä-Pohjanmaa	46,4 ↓	44,8 ↓	-	15,2 ↓	14,7 ↓	14,6 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	46,7 ⇆	46,2 ↑	-	14,7 ↓	13,6 ↓	13,6 ↓
Lappi	41,4 ↓	-	-	14,8 ↑	-	12,5 ↓
Koko maa	**47,9 ↑**	**47,5**	**36,9**	**15,2 ↑**	**15,3**	**14,7**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	59,7 ↑	57,0 ↑	44,7 ↓	28,7 ↑	31,2 ↑	28,9 ⇆
Keski-Suomi	56,9 ↓	55,5 ⇆	-	29,4 ↑	30,1 ↓	29,9 ↑
Savo-Karjala	55,1 ↓	53,4 ↓	45,3 ⇆	28,1 ⇆	27,8 ↓	30,1 ↑
Kymi-Savo	56,7 ↑	55,2 ↑	49,0 ↑	28,7 ↑	28,8 ↑	28,9 ↓
Etelä-Pohjanmaa	54,2 ↓	52,6 ↓	-	27,3 ↓	28,4 ↓	27,8 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	53,6 ⇆	53,2 ↑	-	25,8 ↓	24,3 ↓	28,5 ↑
Lappi	55,5 ↑	50,9 ↓	-	27,1 ↑	-	28,3 ↓
Koko maa	**56,8 ↑**	**55,3**	**46,4**	**27,7 ↑**	**29,5 ↑**	**29,1 ↑**

Hintojen muutos jaksolta 30.3.–26.4.2015: ↑ = noussut ↓ = laskenut ⇆ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Puukaupan miljoonaviikot alkoivat

Kevät on vilkastuttanut puukauppaa. Viime viikolla puukauppoja solmittiin yli miljoonasta kuutiosta.

”Puukauppa on vilkastunut pikkuhiljaa, kun osto siirtyi kesäleimikoihin”, kertoo toiminnanjohtaja **Mika Jokinen** Isojoen-Karijoen metsänhoitoyhdistyksestä.

Jokisen mukaan puukaupan vauhtia on jarruttanut maanviljelyn kannalta heikosti sujunut kevät. ”Toukotöiden osalta kevät on ollut harvinaisen surkea. Se on murehduttanut viljelijöitä. Voi olla, että puukauppa viriää kunnolla vasta syyspuolella.”

Myös Keskipohjan metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Juha Laitinen** odottaa, että puukaupan vilkkaimmat viikot nähdään Pohjanmaalla vasta syksyllä. Syynä on, että puukauppa lähti keväällä myöhään käyntiin.

”Sinällään puukaupasta voi kertoa myönteisiä uutisia. Kauppa on piristynyt ja hinnat ovat varovaisessa nousussa.”

Koko maata ajatellen viime viikko oli puukaupan vilkkain. Metsänomistajat sopivat kaupat lähes 1,1 miljoonasta kuutiosta.

Havukuitu kelpaa ostajille

Jokisen mukaan ostajien kiinnostus kohdistuu etenkin havutukkiin. Myös kesäkorjuukelpoiset harvennusleimikot ovat kuranttia tavaraa. ”Kevät on ollut niin kostea, että kuivan kelin paikat ovat haluttuja.”

Laitinen iloitsee, että havukuitupuun pahin ylitarjonta on hellittänyt. Se alkaa taas kelvata ostajille. Myös koivukuitupuulla on hyvä kysyntä.

Kantohinnat ovat pysyneet tasaisina. Kesäleimikoihin siirtyminen on kuitenkin nostanut tukin hintoja jonkin verran.

Luonnonvarakeskuksen keräämän hintatilaston mukaan sekä mänty- että kuusitukin kantohinnat ovat nousseet vuoden alusta vajaalla eurolla kuutiolta. Kuitupuun hinnoissa korotus on jäänyt pariinkymmeneen senttiin.

> Voi olla, että puukauppa viriää kunnolla vasta syyspuolella.
> **MIKA JOKINEN**

Viime vuoden keväästä havutukin hinnat ovat aavistuksen jäljessä. Koivutukista maksetaan nyt vajaata euroa aiempaa paremmin.Kuitupuun hinnat ovat pysyneet ennallaan.

”Kantohinnat ovat pysyneet tasaisina viime syksystä. Nyt näyttää, että näillä hinnoilla mennään ja metsänomistajien on turha odotella hintapiikkiä lähiaikoina”, Jokinen sanoo.

Puukaupan osalta heikoin tilanne on energiapuulla. Sen kysyntä tökkii lähes kaikkialla.

Laitinen arvelee, että ostajilla on jo seuraavan vuoden energiapuut ostettuina. Energiapuun kysyntää heikentävät lauhat talvet. Myös turvetta on hyvin saatavilla.

JARMO PALOKALLIO